

I N G E B L I K T

LEESDOSSIER

Bij Uitgeverij BulkBoek is de *Handleiding Leesdossier* van de hand van Joop Dirksen en Dick Prak verschenen. Deze gids, bestemd voor leraren uit de tweede fase van het voortgezet onderwijs (derde graad so), bevat uitvoerige informatie over de instructie, begeleiding en beoordeling van het leesdossier. Ook informeert de handleiding over recente ontwikkelingen in het literatuuronderwijs, de rol van literatuur in 'het studiehuis' en de plaats van het leesdossier binnen het curriculum. De uitgave bevat tevens een stappenplan voor de invoering van het leesdossier, een ruime hoeveelheid voorbeeldopdrachten en vele praktische tips. Prijs: 25 gulden, excl. 5 gulden verzendkosten.

Gelijktijdig verscheen bij dezelfde uitgever het *ABC van het Leesdossier* (auteur Dick Prak), een uitgave voor leerlingen die te maken krijgen met het leesdossier. Het ABC bevat vele praktische tips, voorbeelden en suggesties waarmee de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen. Prijs: 6,50 gulden; bij bestellingen van 15 of meer exemplaren betaalt men 3,50 gulden per stuk en worden geen verzendkosten in rekening gebracht.

Beide uitgaven zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het Instituut voor

Leerplanontwikkeling (SLO, Enschede).
Bestellingen: via de lezersservice-telefoon van BulkBoek, tel. 00-31-3412-494200.

E-MAIL bulkboek@schrijversnet.nl

HOME PAGE

<http://www.schrijversnet.nl/bulkboek>

ONS ERFDEEL

Ons Erfdeel 40/4 (1997) heeft het over: *Vingerafdrukken* van Herman de Coninck, balancerend tussen Toon Hermans en Hans Faverey (Ad Zuiderent); het werk van Marcel Möring, reiziger door de tijd (Daan Cartens); het werk van beeldend kunstenaar Guido Geelen voor wie niets hoeft te worden weggegooid (Blanca Stigter); een kerkhof voor de naamlozen, Weense notities van Stefan Hertmans; televisie en de ondergang van een democratische politieke cultuur (Marc Hooghe); eilandjes van wanorde bij Dirkje Kuik (Geert van Istendaal); cabaret in de Nederlanden in de jaren negentig (Thomas van den Bergh); de besluitvorming bij grote infrastructuurwerken (Pieter Leroy); de psychologie van een tijdvak onder vader Drees (Johan van Merriënboer), en de kameleontische neerlandicus (Marita Mathijssen).

Gelezen in *ons Erfdeel 40/5 (1997)*: Felix Timmermans mee naar het volgende millennium? Jeroen Overstijns; de regionale

orkesten in Nederland (Paul Janssen); poëzie en essays van Huub Beurskens (Anneke Reitsma); de 'bijna kunst' van Wim Delvoye (Lieven van den Abeele); de demonen van het verleden bij Hugo Pos (Wim Rutgers); schilders van de Haagse School (Juleke van Lindert); het onderwijs van het Nederlands in Franstalig België (S. Theissn & Ph. Hilgsmann); de cultuurkritiek van Herman de Dijn (Ger Groot); Peter de Grote in Zaandam (Michail Fainstein & Emmanuel Waegemans); en het werk van Peter Verhelst (Bart Vervaeck).

hand van een theoretisch kader presenteren ze een gedetailleerde classificatie. Na deze uitvoerige behandeling van de wat-vraag gaat Koen Van Gorp dieper in op de waarom- en de hoe-vraag van taalbeschouwing in de lagere school (zie ook het artikel van Van Gorp in *Vonk* 27/2, nov.-dec. 1997, p. 18-34). Onder de veelbetekende titel 'De processie van Echternach en de kerndoelen voor het basisonderwijs' belichten Rudy Beernink & Bram Donkers een aantal discussiepunten rond de meest recente herziening van de kerndoelen in Nederland (1996-97).

MOER

Moer 1998/1 opent met een bijdrage van Emmeken van der Heijden over de rol die vertalen speelt in het onderwijs Nederlands als vreemde taal. Bovendien laat ze zien waarom vertalen volgens haar goed aansluit bij de communicatieve benadering van het taalverwervingsonderwijs. Amos van Gelderen beschrijft wat hij als mogelijkheden ziet van 'geïntegreerd tekstonderwijs': communicatief en adaptief lees- en taalonderwijs op de basisschool. Binnenkort komt *Schoolslag* op de markt, een geïntegreerde NT2/NT1-methode Nederlands voor de basisvorming aan 12- tot 16-jarigen. Marijke Asscherman, Regine Bots & Theun Mees-tringa beschrijven hoe die methode leerlingen de kans wil geven uit te groeien tot zelfstandige (taal)leerders via gerichte feedback op het uitvoeren van taaltaken.

SPIEGEL

In *Spiegel* 15/2 (1997) staat taalbeschouwing in de basisschool centraal. Merlijn Jacobs & Amos van Gelderen doen verslag naar een onderzoek naar leerstof voor taalbeschouwing in vijf recent uitgegeven taalmethoden voor de basisschool. Aan de

NOORDZEE, TAAL EN LETTEREN

Noordzee, taal en letteren is een nieuw blad dat op journalistieke wijze verslag doet van gebeurtenissen in de neerlandistiek in al haar facetten. Al wat er omgaat in de Nederlandse taal en letteren wordt voor een breed publiek gesignaleerd, uitgediept en becommentarieerd. Ook biedt *Noordzee* de lezer een gedetailleerde agenda van uiteenlopende activiteiten in taal en letteren, en signaleert het blad recent verschenen boeken en tijdschriften. Daarnaast wordt elke maand een bijlage gewijd aan een min of meer actueel thema. Wat valt er in het eerste dubbelnummer van de eerste jaargang (maart-april 1998) zoal te lezen? Arnon Grunberg interviewt zijn bibliograaf; wordt het poldernederlands model? Jeroen Brouwers over de plattelandsstijl; de opmars van de dialectspreker; Joost Zwagerman antwoordt zijn critici; en de oprichting van het Steunpunt Nederlands als Vreemde Taal. Het supplement bevat een verkenning van het platteland, het thema van de Boekenweek 1998 in Nederland. De redactie heeft het nobele voornemen om vanaf september, wanneer het blad in maandelijkse frequentie gaat verschijnen, ook ruimte te geven aan Vlaamse auteurs. Een jaarabonnement voor de eerste jaar-

gang kost 1195 BEF voor tien nummers (vanaf september). De introductieprijs van het eerste nummer bedraagt 100 BEF. Bestellingen: Administratie-adres *Noordzee*, Antwoordnummer 17, NL-7940 VB Meppel.

CALEIDOSCOOP LEESONDERZOEK 1998

De losbladige uitgave *Caleidoscoop Leesonderzoek 1998* bevat een overzicht van onderzoek uit Nederland en Vlaanderen naar verschillende aspecten van lezen en leesvaardigheid. Meer informatie is te vinden op de Internetsite <http://www.lezen.nl>. De map is te bestellen bij de Stichting Lezen, De Waag Nieuwmarkt 4, NL-1012 CR Amsterdam, tel. 00-31-20-623 05 66, fax 00-31-20-624 00 39, e-mail: info@lezen.nl. Wie gratis de nieuwsbrief *lees!* van de Stichting Lezen wil ontvangen, kan zich daar eveneens aanmelden.

VLAAMS THEATER INSTITUUT

Het Vlaams Theater Instituut (VTI) verstrekt informatie, verricht onderzoek, initieert debat, zet aan tot reflectie en bevordert de deskundigheid, aansluitend bij de behoeften van het professionele theater, nationaal en internationaal. Tevens bevordert het de kennis van en het inzicht in het theater in als zijn verschijningsvormen. Om deze doelen te bereiken, verzamelt en verwerkt het VTI informatie, organiseert het activiteiten zoals discussies, conferenties, workshops en internationale presentaties, en publiceert het boeken en tijdschriften. Zo heeft het VTI onder meer educatieve videopakketten ont-

wikkeld om kinderen en jongeren te introduceren in theater, dans en opera. Meer informatie over de activiteiten en publicaties van het VTI vindt u op de website <http://www.vti.be>. Vlaams Theater Instituut vzw, Sainctelettesquare 19, 1000 Brussel, tel (02)201 09 06, fax (02)203 02 05, e-mail: admin@vti.be.

WOORDENSCHAT EN TAALONDERWIJS AAN ALLOCHTONE LEERLINGEN

De achterstand van allochtone leerlingen in het basisonderwijs is voor een groot deel te wijten aan hun geringe woordenschat in het Nederlands. Om die woordenschat te vergroten, hebben René Appel & Anne Vermeer een onderwijsprogramma voor de kleuterschool tot en met het tweede leerjaar opgezet. In *Woordenschat en taalonderwijs aan allochtone leerlingen* presenteren ze de resultaten van een onderwijsexperiment dat aan de invoering van dit programma gekoppeld was, voorafgegaan door een meer algemene schets van het taalonderwijs voor allochtone leerlingen en van hun onderwijsprestaties. Eveneens wordt nader ingegaan op de noodzaak tot uitbreiding van de woordenschat van allochtone leerlingen. De auteurs bespreken de mogelijkheden in het reguliere taalonderwijs, recente inzichten in de didactiek en de resultaten van een aantal woordenschatonderzoeken. Ten slotte schetsen ze enige perspectieven op verbetering. De publicatie is verschenen in de reeks *Studies in Meertaligheid*, uitgegeven door Tilburg University Press (Postbus 90153, NL-5000 LE Tilburg, tel. 00-31-13-466 29 09, fax 00-31-13-466 32 88, e-mail: tup@kub.nl).

NACHBARSPRACHE NIEDERLÄNDISCH

NOVA ET VETERA

Nachbarsprache niederländisch 97/2, het tijdschrift van de Fachvereinigung Niederländisch voor leraren Nederlands in Duitsland, opent met een zestal gedichten van Leonard Nolens, vertaald in het Duits door Ard Posthuma. Verder in dit nummer: Jaap Grave typeert de houding in Duitsland ten opzichte van de literatuur in Nederland rond 1900, Friedel Roofs heeft het over deïxisme in het Nederlands en het Duits, en Stefan Wetschewald stelt een lessenreeks rond Piet Mondriaan voor. Op het artikel van Grave na zijn alle bijdragen aan dit nummer in het Duits.

Naar jaarlijkse traditie is *Nova et Vetera* LXXV/4 (1997-98) het leermiddelennummer waarin recent verschenen schoolboeken voor verschillende vakken kritisch worden besproken. Ter informatie: de VON(K)-werkgroep 'schoolboeken' heeft het vergelijkend-warenonderzoek van de nieuwe totaalmethodes voor de eerste graad opnieuw opgestart. Deze keer worden ook de methodes voor het beroepsonderwijs doorgelicht aan de hand van een aangepaste versie van de criterialijst. In *Vonk* 28/4 (maart-april 1999) doen we uitgebreid verslag van deze tweede evaluatieronde.

T U S S E N D O O R

TRENDS IN DE NEDERLANDSE EN VLAAMSE OPLEIDINGEN

Op **dinsdag 2 juni 1998** (van 10.30 tot 16.30 uur) vindt aan de KU Brabant in Tilburg de jaarlijkse Pinksterconferentie van de Vereniging voor de Didactiek van het Nederlands (VDN) plaats, georganiseerd in samenwerking met de zuster-Vereniging van Vlaamse MoedertaalDidactici (VVM). De studiedag wordt vorm gegeven door en voor Nederlandse en Vlaamse lerarenopleiders moedertaal/Nederlands van alle onderwijsniveaus. Ook nascholers, onderzoekers en ontwikkelaars zijn van harte welkom.

De conferentie is gewijd aan vier actuele opleidingsthema's:

- de trend naar centralere gemeenschappelijke opleidingsstelsels en kernleerplannen voor de opleidingen;
- de toenemende aandacht voor de procesmatige en strategische logica van het leren op alle onderwijsniveaus;
- de introductie en versterking van informatie- en communicatietechnologie (ICT);
 - de vorming van een Nederlands-Vlaams samenwerkingsproject van alle netwerken van opleiders moedertaal/Nederlands.

INLICHTINGEN: Frans Zwitserlood, J.W. Brouwersstraat 11, NL-1071 LH Amsterdam.